

**MGA TALAMDAN SA PAGTUON-NGA-MAKAPATIN-AW
SA 1 UG 2 CRONICAS, ESDRAS,
NEHEMIAS, ESTER**

MAHINUNGDANONG MGA PAMAHAYAG

Ang tiunayng kahulogan sa napulog duha ka basahon sa kasaysayan sa Daang Tugon (Josue, Mga Maghuhukom, Ruth, 1 ug 2 Samuel, 1 ug 2 Hari, 1 ug 2 Cronicas, Esdras, Nehemias, ug Ester) mao ang pinadayag nga giandam sa lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo ang paagi aron matuman sa Dios ang walay kataposang pamatigayon Niya sa pagkahimo Niyang tawo aron mahimong Dios ang tawo sa kinabuhi ug kinaiya (apan dili sa ranggo sa pagka-Dios), aron mapalugwa ug matukod ang iglesia nga organicong Lawas ni Cristo nga maghingpit sa Bag-ong Jerusalem alang sa kinataposang pagpadayag Niya.

Giumol pag-usab ni Esdras ang katawhan sa Israel pinaagi sa langitnong mga kamatuoran; diha sa pahiuli sa Ginoo nagkinahanglan tag mga Esdras, mga sacerdotehanong magtutudlo, nga nikonkang sa Dios, nasuropan sa Dios, nausa sa Dios, napuno sa Dios, ug batid sa Pulong sa Dios—ang tawong angayan mahimong magtutudlo sa pahiuli.

Magkinabuhi gyod ta pinaagi ni Cristo ug ikinabuhi nato si Cristo, sa ingon niana mapadako si Cristo, aron matukod nato ang iglesia nga pagpadayag sa Dios; aron makapadayag sa Dios, balaanon ug bag-ohon gyod ta adlaw-adlaw pinaagi sa paghugas sa tubig nga naa sa pulong aron ikapresentar ta ni Cristo, nga Pamanhonon nato, isip putli, mahimayaon, nagpadayag-sa-Dios nga pangasaw-onon Niya.

Aron matukod ang iglesia nga Lawas ni Cristo, gikinahanglan ang espirituhanong pakig-away nga awayon sumala sa upat ka prinsipyo—dili mogamit og unodnong mga hinagiban, magpabilin sa posisyon sa pagkayab, mogamit og espirituhanong mga hinagiban, nga gamhanan sa pagpukan sa mga kuta sa kaaway, ug makasabot nga pakig-away ang pag-ampo ug moampog mga pag-ampog nakig-away diha sa langitnong ginsakpan ug gikan sa trono sa Dios.

Mensahe 1

Ang Lihok sa Dios diha sa Kasaysayan sa Tawo aron Matuman ang Walay Kataposang Pamatigayon Niya

Basahong Kasulatan: Zac. 1:3, 18-21; 2:1-2, 5, 8-9, 11; 6:12-13; 10:1, 3, 8, 12; 11:7; 12:1, 10; 14:5, 9

- I. **Ang tiunayng kahulogan sa napulog duha ka basahon sa kasaysayan sa Daang Tugon (Josue, Mga Maghuhukom, Ruth, 1 ug 2 Samuel, 1 ug 2 Hari, 1 ug 2 Cronicas, Esdras, Nehemias, ug Ester) mao ang pinadayag nga giandam sa lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo ang paagi aron matuman sa Dios ang walay kataposang pamatigayon Niya pinaagi sa pagkahimo Niyang tawo aron mahimong Dios ang tawo sa kinabuhi ug kinaiya (apan dili sa ranggo sa pagka-Dios), aron mapalugwa ug matukod ang iglesia nga organicong Lawas ni Cristo nga maghingpit sa Bag-ong Jerusalem alang sa walay kataposang pagpadayag Niya:**
 - A. Idugtong gyod nato ang napulog duha ka basahon sa kasaysayan sa Daang Tugon sa walay kataposang pamatigayon sa Dios; sa pagkatinuod usa ra ka butang ang gisulti sa Biblia kanato—ang walay kataposang pamatigayon sa Dios, nga gibasi sa gikahimut-an Niya, sa gitinguha sa Iyang kasingkasing (Efe. 1:4-5, 9-10; 1 Tim. 1:3-4; 6:3); gisulat kining napulog duha ka basahon sa kasaysayan diha sa diosnong pinadayag sa Dios aron mapahimangnoan ug mahayagan ta (1 Cor. 10:11).
 - B. Ang pagtuman sa walay kataposang pamatigayon sa Dios (lakip ang paagi sa balaodnong katubsanon Niya ug ang tumong sa organicong kaluwasan Niya) aron maandam ta nga mapangasaw-onon Niya nga magpabalik Niya maoy bugtong paagi nga masulbad ang mga problema sa sitwasyon sa kalibotan karon; kini ang gitinguha sa kasingkasing sa Dios, ug buhaton Niya kini—Rom. 5:10, 17, 21; 1 Tes. 5:23-24; Fil. 1:3-6.
 - C. Ang ikaduhang pag-anhi sa Ginoo maoy mosulbad sa tanang problema sa kalibotan, sama sa inhustisya (Isa. 11:4), gubat (2:4), balatian (Bug. 22:2; Ezeq. 47:12), kagutom (Isa. 35:1, 6), edukasyon (2:2-5; 4:2-6; 11:9; Hab. 2:14; Heb. 8:11; Sal. 2:6, 12), masal-anong mga balay-patigayon (Mat. 13:41-43), pag-antos sa tibuok kabuhatan (Rom. 8:21-22; Isa. 11:6, 9), ug yutan-ong mga pangagamhanan (Bug. 11:15; Dan. 2:34-35, 44-45).
- II. **Gipadayag sa basahon sa Zacarias nga ang mahinungdanong punto ug dakong sulod sa lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo mao ang duha ka pag-anhi ni Cristo alang sa panghimatuod ni Jesus, ang balay sa Dios:**
 - A. Gihisgotan sa Zacarias 9 hangtod sa 11 ang mapaubsanong unang pag-anhi ni Cristo, nga mapaubsanon ug suod:

Mensahe 1 (sumpay)

1. Matarong nga nianhi si Cristo nga dunay kaluwasan alang sa katawhan sa Dios ingon nga Hari, apan ingon nga mapaubsanong Hari, gipakaulawan nga Hari, nga wala magkabayo sa halangdong kabayo kondili sa asno, sa nati sa asno man ngani; natuman kini sa pag-adto ni Jesucristo sa Jerusalem sa kataposang higayon—Zac. 9:9; Mat. 21:5-10.
 2. Gidumtan, gisulong, gisalikway, ug gibudhian si Cristo sa usa sa Iyang mga tinun-an sa katloan kabuok salapi, ang bili sa ulipon (Zac. 11:8, 12-13; Exo. 21:32); natuman sa Mga Ebanghelyo ang gipagnagna dinhi (Mat. 26:14-15; 27:3-10).
 3. Nianhi si Cristo, nga Kauban ni Jehova, isip Magbalantay nga pinadala-sa-Dios ngadto sa mga anak sa Israel; ingon nga tawo paryente si Cristo sa mga anak sa Israel ug Kauban ni Jehova; gi-hampak Siya ingon nga Magbalantay, ug nagkatibulaag ingog mga karnero ang Iyang mga tinun-an—Zac. 13:6-7; Juan 10:11; Mat. 9:36; 26:31; Juan 16:32-33.
 4. Gisamaran si Cristo didto sa krus sa balay sa Israel, apan niingon Siya nga, “Gisamaran Ko didto sa balay sa mga nahigugma Nako”; gipatay sa mga anak sa Israel si Cristo, apan ning tam-is nga pulong giisip ni Cristo ang ilang gibuhat nga mga samad gikan niadtong nahigugma Niya—Zac. 13:6-7; 12:10; Bug. 1:7; Sal. 22:16.
 5. Gidughang ang kilid ni Cristo, ug nahimo Siyang tuboran nga binuksan alang sa sala ug sa pagkadili-putli—Zac. 12:10; 13:1; Juan 19:34, 37; Mat. 26:28.
- B. Gihisgotan sa Zacarias 12 hangtod sa 14 ang madaogong ikaduhang pag-anhi ni Cristo, nga dunay gahom ug pagbulot-an:
1. Moanhi si Cristo sa ikaduhang higayon kinuyogan sa Iyang mga balaan, sa mga mananaog—14:5; Joel 3:11; Jud. 14.
 2. Motindog ang Iyang mga tiil sa Bukid sa Mga Olivo, nga naa atbang sa Jerusalem sa sidlakan—Zac. 14:4; Buh. 1:9-12.
 3. Makig-away Siya alang sa mga anak sa Israel, sa piniling katawhan Niya, batok sa mga nasod nga naglibot nila ug luwason sila sa pagkalaglag—Zac. 14:2-3, 12-15; 12:1-9.
 4. Nianang panahona motan-aw ang tibuok balay sa Israel Kaniya nga ilang gidughang, ug magbalata sila alang Niya; sa ingon niana, maluwas ang tibuok Israel—vv. 10-14; Rom. 11:26.
 5. Human niini, Siya ang Hari nga maghari ug magbuot sa kanasoran; motungas sa Jerusalem matag tuig ang tanang katawhan aron mosimba Niya, ug mabalaan ang tanan ngadto Niya—Zac. 9:10; 14:16-21.
 6. “Mahimong Hari si Jehova sa tibuok yuta; ug niadtong adlaw si Jehova mao ang bugtong nga Dios ug ang Iyang ngalan mao ang bugtong nga ngalan”—v. 9; Sal. 72:8; Bug. 11:15.

Mensahe 1 (sumpay)

III. Si Cristo nga malangkobon-sa-tanan mao ang kasaysayan sa lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo aron mabatonan ang balay sa Dios nga magpadayag Niya—Zac. 4:9; 6:12-15; Mat. 16:18; Juan 1:1, 14; 1 Cor. 15:45b; Bug. 4:5; 5:6; 21:2:

- A. Samtang batid nga nagbuhat si Cristo aron mabut-anong mokontrol sa sitwasyon sa kalibotan diha sa kasaysayan sa tawo, batid Niyang giuol ang Iyang Kaugalingon kanato diha sa diosnong kasaysayan aron himoon tang obra maestra sa Iyang buhat, ang balak sa Dios, nga bag-ong imbento sa Dios, nga nagpadayag sa walay kinutobang kaalam ug diosnong plano Niya—Buh. 5:31; Efe. 2:10.
- B. Si Cristo sa Iyang pagka-tawo mao ang Manulonda ni Jehova, si Jehova mismo nga Tulo-usang Dios, nga nagtindog uban sa katawhan sa Dios sa kinaubsang bahin sa walog sa kaulawan nila aron mangatiman nila, mangamuyo alang ila, ug tulin nga mopagula nila gikan sa pagkabihag nila sa Babilonia—Zac. 1:7-17; Exo. 3:2, 4-6, 13-15; Isa. 63:9; Deut. 33:27.
- C. Si Cristo ang kataposang Artesano nga gigamit sa Dios sa pagbali sa upat ka sungay; ang upat ka sungay mao ang upat ka gingharian uban sa mga hari niini—Babilonia, Medo-Persia, Gresya, ug Empiryo Romano—nga gitiman-an sab sa dakong larawan sa tawo nga dunay upat ka seksyon sa Daniel 2:31-33, sa upat ka hugna sa mga dulon sa Joel 1:4, ug sa upat ka mananap nga mapintas sa Daniel 7:3-8, nga nidaot ug nilaglag sa piniling katawhan sa Dios—Zac. 1:18-21:
 - 1. Ang upat ka artesano mao ang mga kabatid nga gigamit sa Dios sa paglaglag ning upat ka gingharian uban sa mga hari niini; ang matag usa sa unang tulo ka gingharian (Babilonia, Medo-Persia, ug Gresya) batid nga gipulihan sa ginghariang nagsunod niini—Dan. 5; 8:3-7.
 - 2. Ang ikaupat nga Artesano mao unya si Cristo isip bato nga gisapsap dili pinaagi sa mga kamot, nga modugmok sa nahiuling Empiryo Romano ug sa ingon niana modugmok sa dakong larawan sa tawo nga kinatibuk-an sa pangagamhanan sa tawo inigbalik Niya—2:31-35.
 - 3. Nagtimaan kining batoha dili lang sa tinagsang Cristo kondili sa hiniusang Cristo sab, ni Cristo ug sa Iyang “mga gamhanan”—Joel 3:11.
- D. Moanhi ang hiniusang Cristo, si Cristo ug ang madaogong pangasaw-onon Niya, ingog bato nga modugmok sa kinatibuk-ang pangagamhanan sa tawo aron ipadangat ang gingharian sa Dios—Dan. 2:34-35; Joel 3:11; Bug. 19:11-21; itandi sa Gen. 1:26.
- E. Samtang naghigot ang Daniel 2 ni Cristo nga moanhi ingog bato nga gisapsap dili pinaagi sa mga kamot, naghigot ang Bugna 19 ni Cristo nga moanhi nga dunay pangasaw-onon isip kasundalohan Niya.

IV. Gipadayag sa Efeso 5 ug 6 nga ang iglesia mao ang pangasaw-onon ug ang mag-aaway; naa sab sa Bugna 19 kining duha ka aspeto sa iglesia—Efe. 5:25-27; 6:10-20; Bug. 19:7-9, 11, 14:

- A. Aron mahimong pangasaw-onon diha sa diosnong kasaysayan, sa lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo, gikinahanglan nato ang mopatahom nga pulong sa Dios, ug aron mahimong mag-aaway diha sa diosnong kasaysayan, sa lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo, gikinahanglan nato ang mopatay nga pulong sa Dios—Efe. 5:26; 6:17-18; itandi sa 2 Tim. 3:16.
- B. Sa adlaw sa kasal ni Cristo, makigminyo Siya sa Iyang pangasaw-onon, sa mga mananaog, nga nakig-away sa kaaway sa Dios sa daghang tuig—itandi sa Dan. 7:25; 6:10; Efe. 6:12.
- C. Sa dili pa manaog si Cristo sa yuta aron mobatok ni Anticristo ug sa kinatibuk-an sa pangagamhanan sa tawo, magpakasal Siya, ipausa ang Iyang mga mananaog Kaniya ingog usa ka persona—Bug. 19:7-9.
- D. Sa ingon niana, makigminyo si Cristo nga Espiritu, ang nahikay ug nahingpit nga Tulo-usang Dios, sa iglesia nga pangasaw-onon, ang nahikay ug natranspormang tawo nga may tulo ka bahin—22:17a.
- E. Human sa Iyang kasal moanhi Siya uban sa bag-ong naminyo nga pangasaw-onon Niya aron laglagon si Anticristo, nga direktang makig-away sa Dios uban sa iyang kasundalohan—19:11, 14:
 - 1. Patyon ni Ginoong Jesus, nga Pulong sa Dios, si Anticristo, nga tawo sa pagkamalapason, sa gininhawa sa Iyang baba, ug wad-on Niya si Anticristo inigpadayag sa Iyang pag-anhi—vv. 11-15; 2 Tes. 2:2-8.
 - 2. Nigula sa baba ni Cristo ang hait nga espada, aron pinaagi niini pamatyon Niya ang kanasoran—Bug. 19:15; 1:16; 2:12, 16.
- F. Sa madugmok na ang pangagamhanan sa tawo, mahinloan na sa Dios ang tibuok uniberso; unya ang hiniusang Cristo, si Cristo ug ang Iyang mga mananaog, mahimong dakong bukid nga molukop sa tibuok yuta, maghimo sa tibuok yuta nga gingharian sa Dios—Dan. 2:35, 44; 7:22, 27; Bug. 11:15:

V. Ang paagi nga matuman ang lihok sa Dios diha sa kasaysayan sa tawo aron matuman ang walay kataposang pamatigayon Niya paggamit man sa atong espiritu aron makasinati ug makapahimulos ni Cristo nga Espiritung gipakusgan sa pito ka pilo—1:10; 4:2; 17:3; 21:10; 4:5; 5:6; Zac. 3:9; 4:10:

- A. Niingon ang Zacarias 1:3 nga, “Balik mo Nako, niingon si Jehova sa mga panon, ug mobalik Ko ninyo, niingon si Jehova sa mga panon”; gamiton gyod nato ang atong espiritu aron mobalik sa Ginoo sa tibuok natong kasingkasing; nag-establisar kini sa prinsipyo nga mobalik gyod una ta sa Ginoo, unya mobalik ang Ginoo kanato—Jer. 24:7; Os. 6:1-3; 14:1-5; Joel 2:13; Luc. 15:17-24.

Mensahe 1 (sumpay)

- B. Niingon ang Zacarias 12:1, “Ang luwan sa pulong ni Jehova kalabot sa Israel. Mao kini ang giingon ni Jehova, nga nagbuklad sa mga langit ug nagpahamutang sa mga patukoranan sa yuta ug nagporma sa espiritu sa tawo sulod niya”:
1. Sa kabuhatan sa Dios gihimo Niya ang tulo ka mahinungdanon, sama kaimportanteng mga butang—ang mga langit, ang yuta, ug ang espiritu sa tawo.
 2. Alang sa yuta ang mga langit, alang sa tawo ang yuta, ug gilalang sa Dios ang tawo nga dunay espiritu aron mokontak siya sa Dios, modawat sa Dios, mosimba sa Dios, magkinabuhi sa Dios, magtuman sa tuyo sa Dios alang sa Dios, ug mausa sa Dios—v. 1.
 3. Ang sentrong pangagamhanan ug labing mahinungdanong bahin sa tawo mao gyod unta ang iyang espiritu; ang tawong gibut-an ug gikontrol sa iyang espiritu espirituhanong tawo man—1 Cor. 2:14-15; 3:1; 14:32; Juan 3:6; Efe. 3:16; 1 Ped. 3:4; Dan. 6:3, 10.
 4. Gisugo ta ni Zacarias nga hingpit nga magtagad sa tawhanong espiritu nato, aron madawat nato si Cristo nga gipadayag ning basahona ug makasabot sa tanang gipadayag niini kalabot Niya—Gen. 2:7; Juan 4:24; Fil. 4:23.
- C. Pahimuslan gyod nato si Cristo nga Espiritung gipakusgan sa pito ka pilo ning mga aspetoha:
1. Tawo si Cristo nga nagbitbit og lubid nga igsukod, nga nagsukod sa katawhan sa Dios aron sulayan, hukman, susihon, ug panagiyahon sila alang sa Iyang gingharian—Zac. 2:1-2; Ezeq. 40:3; 47:1-5; Sal. 139:23-24.
 2. “Mahimo Kong iyang paril nga kalayo nga maglibot, niingon si Jehova, ug mahimo Kong himaya sa taliwala niya”—Zac. 2:5:
 - a. Kay ang paril sa syudad sa Jerusalem ug ang himaya sa sulod niini si Jehova man mismo nagpakita kini nga si Jehova nga Cristo mao ang panalipod sa Jerusalem sa sirkumperensiya niini ug ang iyang himaya sa sentro niini; nagpakita kini sa sentro ug paglukop ni Cristo diha sa pamatigayon sa Dios.
 - b. Karon si Cristo ang himaya diha sa sentro sa iglesia, ug Siya sab ang kalayong nagdilaab libot sa sirkumperensiya sa iglesia aron mapanalipdan siya; sa Bag-ong Jerusalem ang Tulo-usang Dios diha ni Cristo mao ang himaya sa sentro niini (Bug. 21:23; 22:1, 5), ug mosidlak kining himayaa lagbas sa sihag nga paril sa syudad aron mahimong panalipod nga kalayo niini (21:11, 18a, 24).
 3. Si Cristo ang Gipadala ni Jehova sa mga panon ug ang Nagpadala sab, si Jehova sa mga panon, aron mangatiman sa Iyang katawhan, nga mahal kaayo Niya; bisan kinsang nanghilabot nila, nanghilabot sa kalimutaw sa Iyang mata—Zac. 2:8-9, 11; itandi sa Juan 14:26; 15:26.

Mensahe 1 (sumpay)

4. Nianhi si Cristo isip Magbalantay, nga nangatiman sa panon nga dunay duha ka sungkod—ginganlag Pabor (grasya) ang usa, ug ginganlag Mga Gapos (paggapos) ang usa pa; ang grasya aron man masagol ta sa Dios, ug ang paggapos aron man magapos ta para mausa—Zac. 11:7; 2:1-2, 5, 8-9, 11; Juan 21:15-17:
 - a. Samtang gipaboran ta pag-ayo sa Ginoo, mangamuyo gyod ta Niya nga padad-an pa gyod tag daghan pang pabor, daghan pang grasya, daghan pang “ulan”—Zac. 10:1; 12:10; Ezeq. 34:26.
 - b. Human giduaw sa Ginoo nga Magbalantay, nahimong kabayo sa kahalangdon ang matag usa ka maluyahong karnero diha sa katawhan sa Dios—Zac. 10:3; itandi sa 9:13, 16; Dan. 11:32b.
 - c. Sagad nga sa mag-*morning revival* ta, taghoyan ta sa Ginoo, tawgon ug tigomon ta ngadto Niya; dili taliis ang tinaghoyan sa Ginoo kondili malumo ug maaghop, susama sa pag-awit sa langgam—Zac. 10:8.
 - d. Lig-onon ta sa Ginoo diha Niya aron maglakawlakaw ta diha sa Iyang ngalan—v. 12; Col. 3:17.

VI. Sa lihok sa Dios, nga diosnong kasaysayan diha sa kasaysayan sa tawo, naa ang bag-ong binuhat—ang bag-ong tawo nga dunay bag-ong kasingkasing, bag-ong espiritu, bag-ong kinabuhi, bag-ong kinaiya, bag-ong kasaysayan, ug bag-ong kahingpitan; daygon nato ang Ginoo nga naa ta sa diosnong kasaysayan, nagsinati ug nagpahimulos sa misteryoso, diosnong mga butang alang sa organicong kaluwasan nato, aron maandam nato ang atong kaugalingon nga mahimong madaogong pangasaw-onon Niya nga magpabalik Niya—*Mga Alawiton*, #16; Rom. 5:10, 17-18, 21; 6:4; Ezeq. 36:26; 2 Cor. 3:16-18; Mat. 5:8; Tito 3:5; Efe. 5:26-27; 6:17-18; Bug. 19:7; Mat. 24:44; 25:10.